

วิธีการดำเนินการวิจัย

ในการดำเนินการวิจัยในบทนี้ ประกอบด้วย วัตถุประสงค์ของการวิจัย ประชากร และกลุ่มตัวอย่างประชากร เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การสร้างเครื่องมือ การเก็บรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล ตามลำดับ ดังต่อไปนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ ดังต่อไปนี้

1. เพื่อศึกษาสภาพการจัดการสื่อสารภายในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 9
2. เพื่อศึกษาปัญหาการติดต่อสื่อสารภายในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 9

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างประชากร

ผู้วิจัยใช้ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย ดังนี้

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วยบุคคล 2 กลุ่ม คือ กลุ่มผู้บริหารโรงเรียน ซึ่งได้แก่ ผู้อำนวยการ และผู้ช่วยผู้อำนวยการโรงเรียนทั้ง 4 ฝ่าย คือ วิชาการ ธุรการ ปกครอง และบริการ จำนวน 170 คน กับกลุ่มครู-อาจารย์ จำนวน 4,155 คน จากโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตการศึกษา 9 จำนวน 5 จังหวัด คือ สกลนคร อุตรดิตถ์ ขอนแก่น หนองคายและ เลย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างประชากรที่ใช้สำหรับการวิจัย มีดังนี้

1. กลุ่มผู้บริหาร ได้แก่ ผู้อำนวยการ และผู้ช่วยผู้อำนวยการ ใช้ประชากรทั้งหมด 170 คน โดยไม่มีการสุ่มตัวอย่างประชากร

2. กลุ่มครู-อาจารย์ในโรงเรียน จากจำนวน 4,155 คน สุ่มมา เป็นกลุ่มตัวอย่างประชากร ตามเกณฑ์ของ Robert V. Krejcie and Daryle W. Morgan (1970) จำนวน 351 คน เมื่อเทียบ จำนวนอัตราส่วนเป็นจำนวน ตัวอย่างประชากรในแต่ละโรงเรียน และหาตัวอย่างประชากรในแต่ละโรงเรียนโดยวิธีการสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ได้ตัวอย่าง ประชากร 351 คน

รวมกลุ่มประชากรและกลุ่มตัวอย่างประชากรทั้งสิ้น 521 คน ดังแสดง ในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 จำนวนผู้บริหารและครู-อาจารย์ที่ใช้เป็นกลุ่มประชากร และกลุ่มตัวอย่างประชากร จำแนกตามโรงเรียนในเขตการศึกษา 9

จังหวัด	ลำดับ ที่	โรงเรียน	จำนวน ผู้บริหาร	จำนวน ครู	จำนวนครู-อาจารย์ ที่ใช้เป็นตัวอย่าง ประชากร	รวม
ขอนแก่น	1	กัลยาณวัตร	5	174	15	20
	2	แก่นนครวิทยาลัย	5	189	16	21
	3	ขอนแก่นวิทยายน	5	232	20	25
	4	นครขอนแก่น	5	126	11	16
	5	ขามแก่นนคร	5	143	12	17
	6	ศรีกระนวนวิทยาคม	5	104	8	13
	7	ชนบทศึกษา	5	80	7	12
	8	ชุมแพศึกษา	5	152	13	18
	9	น้ำพองศึกษา	5	107	9	14
	10	บ้านไผ่	5	130	11	16
	11	เมืองพลวิทยาคม	5	103	8	13
	12	ภูเวียงวิทยาคม	5	91	8	13
	13	มัญจาคีรีศึกษา	5	90	8	13

จังหวัด	ลำดับ ที่	โรงเรียน	จำนวน ผู้บริหาร	จำนวน ครู อาจารย์	จำนวนครู-อาจารย์ ที่ใช้เป็นตัวอย่าง ประชากร	รวม
เลย	14	เลยพิทยาคม	5	153	13	18
	15	ศรีสงครามวิทยา	5	87	7	12
สกลนคร	16	สกลราชวิทยานุกูล	5	195	17	22
	17	สกลนครพัฒนศึกษา	5	116	10	15
	18	ธาตุนารายณ์วิทยา	5	77	6	11
	19	มัธยมวานรนิวาส	5	78	6	11
	20	มัธยมวาริชภูมิ	5	72	6	11
	21	สว่างศึกษา	5	117	10	15
หนองคาย	22	ปทุมเทพวิทยาคาร	5	140	12	17
	23	ท่าบ่อ	5	86	7	12
	24	บึงกาฬ	5	72	6	11
	25	ชุมพลโพธิ์พิสัย	5	88	7	12
	26	พรเจริญวิทยา	5	55	5	10
	อุดรธานี	27	ประจักษ์ศิลปาคาร	5	172	15
28		สตรีราชินูทิศ	5	192	16	21
29		อุดรพิทยานุกูล	5	248	21	26
30		อุดรพิชัยรัษฎวิทยา	5	143	12	17

จังหวัด	ลำดับ ที่	โรงเรียน	จำนวน ผู้บริหาร	จำนวน ครู อาจารย์	จำนวนครู-อาจารย์ ที่ใช้เป็นตัวอย่าง ประชากร	รวม
อุดรธานี						
(ต่อ)	31	กุมภวาปี	5	111	9	14
	32	บ้านดุงวิทยา	5	72	6	11
	33	บ้านผือพิทยาสรรค์	5	70	6	11
	34	หนองหานวิทยา	5	90	8	13
รวม			170	4,155	351	521

หมายเหตุ ผู้บริหาร หมายถึง ผู้อำนวยการและผู้ช่วยผู้อำนวยการทั้ง 4 ฝ่าย รวม 5 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเองโดยแบ่งออกเป็น 5 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เกี่ยวกับสถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) ในแบบสอบถามประกอบด้วย ตำแหน่ง เพศ อายุ เวลาที่ปฏิบัติงานในโรงเรียน ปัจจุบัน และวุฒิการศึกษาสูงสุด

ตอนที่ 2 เกี่ยวกับประเภทข่าวสาร และวิธีการติดต่อสื่อสารในโรงเรียน

ประเภทข่าวสาร แบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) โดยกำหนดคำถามให้มีเกณฑ์ความถี่ไว้ 4 ระดับ ดังนี้คือ

- 4 หมายความว่า ได้รับ หรือปฏิบัติเป็นประจำ หรือมากที่สุด
- 3 หมายความว่า ได้รับ หรือปฏิบัติบ่อยครั้ง หรือ มาก
- 2 หมายความว่า ได้รับ หรือปฏิบัติบางครั้ง หรือ มีน้อย
- 1 หมายความว่า ไม่ได้รับเลย หรือไม่มีการปฏิบัติเลย

ในตอนท้ายของแบบสอบถามส่วนนี้จะ เป็นแบบปลายเปิด (Open-Ended) เพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามระบุถึง ประเภทข่าวสารอื่นที่ไม่ได้ให้รายการไว้

วิธีการติดต่อสื่อสาร แบ่งเป็นการสื่อสารทางวาจา และการสื่อสารทางลายลักษณ์อักษร แบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) โดยกำหนดคำถามให้มีเกณฑ์ความถี่ไว้ 4 ระดับ ดังนี้คือ

- 4 หมายความว่า ปฏิบัติเป็นประจำ หรือมากที่สุด
- 3 หมายความว่า ปฏิบัติบ่อยครั้ง หรือมาก
- 2 หมายความว่า ปฏิบัติบางครั้ง หรือมีน้อย

1. หมายความว่า ไม่มีการปฏิบัติเลย

ในตอนท้ายของแบบสอบถามส่วนนี้จะเป็นแบบปลายเปิด (Open-Ended) เพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถาม ระบุถึง วิธีการติดต่อสื่อสารอื่นที่ไม่ได้ให้รายการไว้

ตอนที่ 3 อุปกรณ์ และ เครื่องอำนวยความสะดวกในการสื่อสารในโรงเรียน

แบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) โดยให้เลือกตอบว่า **มี** หรือ **ไม่มี** และสำหรับกรณีรายการที่ตอบว่า **มี** ขอให้ระบุสภาพว่า **สภาพการใช้งาน** อุปกรณ์นั้นๆเป็นอย่างไร? **ใช้ได้ดี** หรือ **ใช้ไม่ได้** ในตอนท้ายของแบบสอบถามส่วนนี้จะเป็นแบบปลายเปิด (Open-Ended) เพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามได้ระบุชนิดอุปกรณ์ที่ไม่ได้ให้รายการไว้

ตอนที่ 4 เกี่ยวกับลักษณะการติดต่อสื่อสารภายในโรงเรียน

แบบสอบถามตอนนี้นำออกเป็น 5 ข้อ ข้อ 50-52 มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) ส่วนข้อ 53-54 เป็นคำถามเกี่ยวกับโอกาสต่างๆในการสื่อสาร มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) โดยกำหนด เกณฑ์ความถี่ไว้ 4 ระดับ ดังนี้คือ

- 4 หมายความว่า ใช้เป็นประจำ หรือมากที่สุด
- 3 หมายความว่า ใช้บ่อยครั้ง หรือมีมาก
- 2 หมายความว่า ใช้นานๆครั้ง หรือมีน้อย
- 1 หมายความว่า ไม่มีการใช้เลย, ไม่มีเลย หรือมีน้อยที่สุด

ในตอนท้ายของแบบสอบถามของ ข้อ 53 และ ข้อ 54 จะมีลักษณะเป็นแบบปลายเปิด (Open-Ended) ระบุถึง โอกาสที่ใช้ในการสื่อสาร ที่ไม่ได้ให้รายการไว้

ตอนที่ 5 เกี่ยวกับปัญหาการติดต่อสื่อสาร เป็นคำถามเกี่ยวกับปัญหาทั่วไปในการติดต่อสื่อสารในโรงเรียน มีทั้งหมด 25 ข้อ คำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) โดยกำหนดเกณฑ์ระดับของปัญหาไว้ 4 ระดับ ดังนี้คือ

- 4 หมายความว่า เป็นปัญหามากที่สุด
- 3 หมายความว่า เป็นปัญหามาก
- 2 หมายความว่า เป็นปัญหาน้อย
- 1 หมายความว่า เป็นปัญหาน้อยที่สุด หรือไม่มีปัญหาเลย

การสร้างเครื่องมือ

ในการสร้างเครื่องมือ ได้ดำเนินการเป็นขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษา หลักการ แนวคิด และทฤษฎีเกี่ยวกับการสื่อสารจากเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
2. กำหนดกรอบในการวิจัย (Conceptual Framework)
3. เขียนกระทงความ (Items) ของแบบสอบถามจาก ข้อมูลที่ได้ภายใต้กรอบการวิจัย (Conceptual Framework)
4. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นปรึกษากับอาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อปรับปรุงแบบสอบถาม
5. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วเสนอผู้เชี่ยวชาญเพื่อพิจารณาปรับปรุงความตรงด้านเนื้อหา (Content Validity)
6. นำแบบสอบถามมาปรึกษา กับอาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อพิจารณาปรับปรุงตามที่ผู้เชี่ยวชาญเสนอแก้ไขปรับปรุง
7. จัดทำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ที่ได้ปรึกษากับอาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อดำเนินการจัดเก็บข้อมูลต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามส่งไปให้ผู้ตอบตามโรงเรียนมัธยมศึกษา ขนาดใหญ่ สังกัด กรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 9 จำนวน 34 โรงเรียน ตามจำนวนของประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ประชากรแต่ละโรงเรียนที่กำหนดไว้โดยทางไปรษณีย์และด้วยตนเอง โดยแนบหนังสือขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม จากกรมสามัญศึกษา และจากผู้วิจัยเองไปพร้อมกับแบบสอบถามด้วย และให้ผู้ตอบแบบสอบถามส่งคืนผู้วิจัยทางไปรษณีย์ซึ่งผู้วิจัยได้แนบซองที่กำหนดไว้ และติดแสตมป์ไปพร้อมกับแบบสอบถามแล้ว

จำนวนแบบสอบถามที่ส่งไป และรับคืนมาในสภาพที่สมบูรณ์ซึ่งใช้ในการวิจัย มีรายละเอียดดังแสดงในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 แสดงจำนวนและร้อยละของแบบสอบถามที่ส่งไป ได้รับคืนในสภาพที่สมบูรณ์ซึ่งใช้ในการวิจัย

ประชากรและกลุ่ม ตัวอย่างประชากร	จำนวนแบบสอบถาม ที่ส่งไป ได้รับคืน		แบบสอบถามที่สมบูรณ์ จำนวน ร้อยละ	
ผู้บริหาร	170	159	154	90.59
ครู-อาจารย์	351	306	298	84.90
รวม	521	465	452	86.75

จากตารางที่ 2 แสดงให้เห็นว่าผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามคืนมา และสมบูรณ์ที่ใช้ในการวิจัย จำนวน 452 ฉบับ จากที่ส่งไป 521 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 86.75 ของจำนวนที่ส่งไปทั้งหมด

การวิเคราะห์ข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์

การวิเคราะห์ข้อมูลโดยนำข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้มาวิเคราะห์ ผู้วิจัยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป SPSS (Statistical Package for the Social Sciences) โดยแบ่งการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์และนำเสนอข้อมูลด้วยการแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละ (Percentage)

2. ข้อมูลเกี่ยวกับ ประเภทข่าวสาร และ วิธีการติดต่อสื่อสาร ประเภทข่าวสาร วิธีการสื่อสารทางวาจาและทางลายลักษณ์อักษรวิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ส่วนข้อที่ผู้ตอบแบบสอบถามระบุเพิ่มเติมวิเคราะห์โดยวิธีการแจกแจงความถี่

3. ข้อมูลเกี่ยวกับอุปกรณ์และเครื่องอำนวยความสะดวกในการสื่อสารวิเคราะห์และนำเสนอข้อมูลด้วยการแจกแจงความถี่ และการหาค่าร้อยละ (Percentage)

4. ข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะการติดต่อสื่อสารในโรงเรียน

ข้อ 50- 52 วิเคราะห์โดยวิธีการแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ (Percentage)

ข้อ 53 -54 วิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

ส่วนข้อที่ผู้ตอบแบบสอบถามระบุเพิ่มเติมในแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่

5. ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาการติดต่อสื่อสารในโรงเรียน วิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

6. เกณฑ์ในการพิจารณาตัดสินการวิเคราะห์ข้อมูล

จากแบบสอบถามส่วนที่มาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ซึ่งมีช่วงคะแนนที่แตกต่างกันไป การแปลความหมายของช่วงคะแนนได้กำหนดให้มีดังนี้

แบบสอบถาม ตอนที่ 2 เกี่ยวกับ ประเภทข่าวสาร และ วิธีการติดต่อสื่อสารในโรงเรียน
ใช้เกณฑ์การแปลความหมายของช่วงคะแนน ดังนี้

ช่วงคะแนน 3.51- 4.00 หมายถึง ได้รับ หรือปฏิบัติเป็นประจำ

ช่วงคะแนน 2.51- 3.50 หมายถึง ได้รับ หรือปฏิบัติบ่อยครั้ง

ช่วงคะแนน 1.51- 2.50 หมายถึง ได้รับ หรือปฏิบัตินานๆครั้ง

ช่วงคะแนน 1.00-1.50 หมายถึง ไม่ได้รับเลย หรือไม่มีการปฏิบัติเลย

แบบสอบถาม ตอนที่ 4 เกี่ยวกับการใช้โอกาสต่างๆ ในการติดต่อสื่อสาร ข้อ 53และข้อ 54
ใช้เกณฑ์การแปลความหมายของช่วงคะแนน ดังนี้

ช่วงคะแนน 3.51- 4.00 หมายถึง ใช้เป็นประจำ หรือมีมากที่สุด

ช่วงคะแนน 2.51- 3.50 หมายถึง ใช้บ่อยครั้ง หรือมีมาก

ช่วงคะแนน 1.51- 2.50 หมายถึง ใช้นานๆครั้ง หรือมีน้อย

ช่วงคะแนน 1.00- 1.50 หมายถึง ไม่มีการใช้เลย, ไม่มีเลยหรือน้อยที่สุด

แบบสอบถาม ตอนที่ 5 เกี่ยวกับปัญหาการติดต่อสื่อสารในโรงเรียนใช้เกณฑ์การแปลความ
หมายของช่วงคะแนน ดังนี้

ช่วงคะแนน 3.51- 4.00 หมายถึง เป็นปัญหามากที่สุด

ช่วงคะแนน 2.51- 3.50 หมายถึง เป็นปัญหามาก

ช่วงคะแนน 1.51- 2.50 หมายถึง เป็นปัญหาน้อย

ช่วงคะแนน 1.00- 1.50 หมายถึง เป็นปัญหาน้อยที่สุด หรือไม่มีปัญหาเลย

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลจะเสนอผลวิเคราะห์ข้อมูล ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย

ในรูปตารางประกอบการแปลความหมาย ในบทที่ 4 ต่อไป